

SPIS TREŚCI

Słowo od Tłumaczy (<i>Tadeusz Ciecierski, Katarzyna Stachowicz</i>)	VII
Przedmowa	XV
Podziękowania	XX
Notacja	XXI
I. Zakres pragmatyki (<i>przeł. Tadeusz Ciecierski</i>)	1
1. Pochodzenie i historyczne meandry nazwy <i>pragmatyka</i>	1
2. Definiowanie pragmatyki	6
3. Obecne zainteresowanie pragmatyką	39
4. Obliczanie kontekstu: przykład	52
II. Deiktyczność (<i>przeł. Tadeusz Ciecierski</i>)	60
1. Podejścia filozoficzne	61
2. Podejścia opisowe	68
2.1. Okazjonalność osobowa	76
2.2. Okazjonalność czasowa	82
2.3. Okazjonalność związana z miejscem	89
2.4. Okazjonalność tekstowa	96
2.5. Okazjonalność społeczna	101
3. Wnioski	107
III. Implikatura konwersacyjna (<i>przeł. Tadeusz Ciecierski</i>)	111
1. Teoria implikatur Grice'a	115
2. Poprawki, problemy i zastosowania	135
2.1. Testy na implikaturę	136
2.2. Implikatura i forma logiczna	140
2.3. Rodzaje implikatury	144
2.4. Uogólniona implikatura ilościowa	152
2.5. Metafora jako przykład eksploatacji maksym	170
2.6. To, co implikowane, a struktura języka	186
IV. Presupozycja (<i>przeł. Tadeusz Ciecierski</i>)	193
1. Tło historyczne	195
2. Zjawisko: obserwacje wstępne	205
3. Własności problematyczne	216
3.1. Podatność na uchylenie	216
3.2. Problem rzutowania	222

4. Rodzaje wyjaśnień	231
4.1. Presupozycja semantyczna	231
4.2. Pragmatyczne teorie presupozycji	238
5. Wnioski	261
V. Akty mowy (przeł. Katarzyna Stachowicz)	263
1. Filozoficzne podłoże teorii aktów mowy	264
2. Teza: akty mowy są nieredukowalne do kwestii prawdziwości i fałszywości	282
3. Antyteza: redukcja mocy illokucyjnej do zwykłej składni i semantyki	285
4. Załamanie się Antytezy	291
4.1. Problemy semantyczne	291
4.2. Problemy syntaktyczne	302
5. Pośrednie akty mowy: kłopot dla Tezy i Antytezy	306
6. Teoria aktów mowy w kategoriach zmiany kontekstu	321
7. Poza teoriami aktów mowy	323
VI. Struktura konwersacyjna (przeł. Katarzyna Stachowicz)	329
1. Analiza dyskursu <i>versus</i> analiza konwersacyjna	331
2. Analiza konwersacyjna	341
2.1. Kilka podstawowych odkryć	343
2.1.1. Kolejność zabierania głosu	343
2.1.2. Pary przylegające	351
2.1.3. Organizacja ogólna	358
2.2. Uwagi metodologiczne	371
2.3. Zastosowania	380
3. Organizacja wedle preferencji	389
3.1. Preferowane dopełnienia	389
3.2. Preferowane sekwencje	399
4. Przed-sekwencje	408
4.1. Uwagi ogólne	408
4.2. Przed-oświadczenia	414
4.3. Przed-prośby: ponowna analiza pośrednich aktów mowy ..	424
5. Wnioski	435
5.1. Analiza konwersacyjna a lingwistyka	435
5.2. Kilka nierozstrzygniętych pytań	438
Dodatek: konwencje transkrypcyjne	441
VII. Wnioski (przeł. Katarzyna Stachowicz)	442
1. Pragmatyka a „rdzenna” lingwistyka	443
2. Pragmatyka, socjolingwistyka i psycholingwistyka	445
3. Pragmatyka stosowana: pragmatyka a inne dyscypliny	447
Bibliografia	451
Indeks nazwisk	476
Indeks pojęć	481

Stephen C. Levinson

lingwista i antropolog, wykształcony na uniwersytetach w Cambridge i w Berkeley. Od kilkunastu lat prowadzi zespół badawczy zajmujący się problemami języka i poznania w Holandii, w Instytucie Psycholingwistyki Maxa Plancka. Autor dziewięciu dużych książek oraz wielu artykułów z zakresu antropologii, socjo- i psycholingwistyki, filozofii poznania, filozofii i historii języka. Zainteresowany szczególnie sposobem wyrażania w języku relacji przestrzennych oraz rozumienia ciała w różnych kulturach i niewielkich społecznościach posługujących się językami o ograniczonym zasięgu.

Jest autorem bardzo aktywnym. Jak pisze w swojej recenzji profesor Jerzy Pelc z Uniwersytetu Warszawskiego:

Wypowiadał się, zwykle na dziesiątkach stron, na przykład na temat interakcji werbalnej kast w kraju Tamilów, teorii terminów oznaczających kolory i części ciała w języku popuaskim, roli pojęć naturalnych w dzieleniu przestrzeni, typologii studiów nad językiem przestrzeni i ich zapleczem, biologicznej infrastruktury komunikacji w związku z ewolucją języków, filogenezy strukturalnej języków starożytnych, reprezentacji przestrzeni w języku i poznaniu, zjawiska zrelatywizowania w językach, językowych uniwersaliów w wyrażaniu uprzejmości itd.

Stephen C. Levinson Pragmatyka

Kiedy należy traktować metaforę dosłownie, by dostrzec jej komiczny wydźwięk?

Kiedy wyrażenie pochlebne staje się złośliwe?

Jak przekazać rozmówcy, że rozmowa telefoniczna zmierza ku końcowi?

Kiedy tautologie (wojna to wojna, biznes to biznes) niosą rzeczywistą informację?

Takie problemy bada pragmatyka. Jest to dziedzina interdyscyplinarna – zajmuje się relacjami między znakiem a jego użytkownikiem i obejmuje analizę wszelkich procesów komunikacyjnych.

Pragmatyka Levinsona to lektura dla osób, które fascynuje język jako żywe zjawisko, a więc język brany z całym pozajęzykowym kontekstem (sytuacyjnym, kulturowym, psychologicznym, socjologicznym itd.). Adept nauk o literaturze znajdzie tu uwagi na temat pojęcia metafory i procesów metaforyzacji, socjolog – rozważania z zakresu stosunku socjolingwistyki do pragmatyki, psycholog zaś analizę związków pragmatyki z psycholingwistyką. Ogromne doświadczenie antropologiczne autora pozwala na ciekawe i wiarygodne analizowanie przykładów z różnych języków i kultur. Czytelnik może więc liczyć na odwołania nie tylko do języka angielskiego, ale też jawańskiego, japońskiego, koreańskiego, tamilskiego, madurskiego, tseltał, dyirbał czy guugu yimithirr.

Książka Stephena Levinsona to najpełniejszy i najlepszy podręcznik wprowadzający do pragmatyki. Autor omawia różne koncepcje i definicje pragmatyki. Opisuje zależności wyrażen języka naturalnego od takich czynników jak nadawca i odbiorca, czas i miejsce nadania wypowiedzi, status społeczny uczestników sytuacji komunikacyjnej. Bada różne zjawiska językowe – mechanizm sugerowania, aluzję, metafory i wypowiedzi ironiczne, strukturę i działanie niejawnych założeń towarzyszących wypowiedziom oraz skuteczność i funkcję wypowiedzi.

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

315961

000-315961-00-0